

#1

MAART 2019

P&P

pensioen &
praktijk

Alle facetten van een
duurzaam pensioen

Wet pensioenverdeling bij scheiding 2021: van verzorgingsgedachte naar bezorgdheid?

De nummer 1 positie is structureel te behouden

Afschaffen doorsneepremiesystematiek: appeltje eitje?

De zieke werknemer en zijn pensioenopbouw

RVU-besluiten ingetrokken (of toch niet?)

Scott Martens RPA CFE

Registerpensioenadviseur, voorzitter van de Kring van Scheidingspecialisten, hoofdauteur van de Praktijkids (echt)scheiding en partner bij O2 Scheidingsadvies

Prof. dr. Anouk Bollen-Vandenboorn

Bijzonder hoogleraar grensoverschrijdend fiscaal pensioenrecht, directeur ITEM - Institute for Transnational and Euregional crossborder cooperation and Mobility, Maastricht University

In januari 2018 werd de tweede evaluatie van de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding (hierna: Wvps) afgerond. Twee maanden later werden de resultaten en de beleidsvoornemens gedeeld met de Tweede Kamer. Nadat de ministeries Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Justitie en Veiligheid tussentijds gesprekken hebben gevoerd met onder andere pensioenuitvoerders, scheidingsprofessionals en toezicht-houders, werden in november 2018 de contouren zichtbaar van het nieuwe wets-voorstel. Op 10 december 2018 werd het wetsvoorstel Wet pensioenverdeling bij scheiding 2021 (hierna: Wvps 2021) gepresenteerd, waarna vervolgens een internet-consultatie startte. De inhoudelijke reacties kwamen wonderbaarlijk genoeg goed overeen maar dat was niet altijd in positieve zin...

Het wetsvoorstel Wet pen- sioenverdeling bij scheiding 2021: *Van verzorgingsgedachte naar bezorgdheid?*

Deze bijdrage is onze eerste reactie op hoe het liggende wetsvoorstel is vormgegeven en schetsen wij de verschillen met de evaluaties en de bestaande Wet verevening pensioenrechten bij scheiding uit 1995. Aanvullend tonen wij een voorbeeldberekening om te laten zien welke impact het huidige wetsvoorstel heeft op het bijzonder partnerpensioen. Ter afsluiting zullen wij enkele aanbevelingen doen die het huidige wetsvoorstel zouden kunnen verrijken.

HISTORIE

De geschiedenis van het toekennen van pensioenrechten bij (echt)scheiding heeft een roerige tijd door-

gemaakt.¹ Tot vóór het arrest van Boon-Van Loon uit 1981 was van een gelijkwaardige verdeling van pensioen geen enkele sprake. Het arrest van de Hoge Raad van 17 oktober 1959 bepaalde "...dat pensioen een verknocht recht was dat diende ter verzorging van zowel de pensioengerechtigde als zijn gezin." Aangezien de ex-partner na echtscheiding geen deel meer uitmaakte van dit gezin, hoefde het pensioen in beginsel ook niet aan de ex-partner toe te komen. Wat het zogenoemde bijzonder partnerpensioen betreft, was in mei 1973 bepaald dat de ex-partner recht

¹ Onder het begrip pensioenrechten wordt verstaan: aanspraken op opgebouwd pensioen in de uitkerings-sfeer als zowel in de kapitaalsfeer.

De opbrengstwaarde bij een conversie van bijzonder partnerpensioen is minimaal

had op de volledige opbouw tot de dag van echtscheiding.¹ Daarmee werd de verzorgingsgedachte bij een eventueel vooroverlijden van de ex-partner reeds in de wet geregeld. Een groot aantal pensioenregelingen kende toen nog een nabestaandenpensioen op opbouwbasis.

Na het wijzen van het Boon-Van Loon-arrest van 27 november 1981, werd het pensioen betrokken in het huwelijksvermogensrecht. De contante waarde van het eventuele opgebouwde ouderdomspensioen, met inbegrip van de voorhuwelijkse periode, én de contante waarde van het partnerpensioen diende tussen de ex-echtgenoten verrekend te worden, maar alleen als er sprake was van een huwelijk met een gemeenschap van goederen. Een verdeling van het ouderdomspensioen vond in beginsel dus *niet* plaats als de ex-echtgenoten gehuwd waren onder huwelijkse voorwaarden. De meeste van deze huwelijkse voorwaarden sloten een verdeling van enig vermogen of verdeling van het pensioen, onder welke titel dan ook, expliciet uit. Een bijkomstig nadeel van dit arrest was dat een eventueel opgebouwd partnerpensioen eerst van de helft van het pensioenvermogen werd afgetrokken van de verkrijger. Maar het toegekend krijgen van het bijzonder partnerpensioen door de ex-partner bleef in de volle hoedanigheid recht overeind.

DE HUIDIGE WET

Met ingang van 1 mei 1995 is de huidige Wvps van toepassing op de verevening van tijdens het huwelijk opgebouwde pensioenen. Het vermogensregime van (ex-)partners zoals een gemeenschap van goederen of huwelijkse- of partnerschapsvoorwaarden – indien daarbij pensioenverevening niet bij voorbaat is uitgesloten – speelt in beginsel geen rol. Dat pensioen niet meer wordt geschaard onder gemeenschappelijk ver-

mogen, wordt eveneens in het Burgerlijk Wetboek benadrukt.² Pensioen is met de introductie van de Wvps op de plek gekomen waar het volgens ons hoort te zijn: een aanspraak op periodieke uitkeringen voor zowel de (gewezen) deelnemer als diens ex-partner. Zowel bij ouderdom of vooroverlijden van de (gewezen) deelnemer. Zij het met de kanttekening dat ex-samenwoners onder de huidige wet geen rechten kunnen ontlenen als ware zij ex-gehuwden of ex-geregistreerd partners.

Wel wordt sinds de invoering van de Wvps volgens scheidingsprofessionals vaker gebruik gemaakt van de optie van pensioenconversie. De veelgehoorde voordelen van conversie zijn dat de band tussen de ex-partners definitief verbroken is en de gerechtigde zelf een pensioen(richt)datum kan vaststellen dat rekening houdt met zijn of haar financiële planning. Onder de huidige wet is echter van beide partners én de pensioenuitvoerder toestemming nodig. Dit wordt door sommigen beschouwd als een onnodige belemmering.

HOOFDLIJNEN UIT DE EVALUATIES EN HET WETSVOORSTEL

De eerste evaluatie in 2007 alsook de tweede evaluatie van de bestaande wet in 2018, legden verschillende hiaten bloot van de huidige Wvps. Wij gaan in dit artikel kort in op volgende knelpunten, conclusies en voorstellen uit de evaluaties en het kersverse wetsvoorstel:

- 1 Het gebrek aan kennis bij betrokkenen, ook bij scheidingsprofessionals.
- 2 De afhankelijkheidspositie die tussen ex-partners onderling aanwezig blijft na scheiding.
- 3 De zogenaemde 'default bias'. Dit houdt in dat ex-partners de neiging hebben om te blijven bij, of te kiezen voor de standaardoptie verevening. Een groot hieruit voortvloeiend nadeel van de huidige wet zou de tweejaarstermijn zijn.
- 4 De door pensioenuitvoerders gehanteerde uitvoering bij beschikbare premiereregelingen, ofwel het niet aanwezig zijn van uniforme rekenregels.
- 5 De standaardmethode van verevening zou vervangen moeten worden door conversie.
- 6 De periode waarover het bijzonder partnerpensioen wordt toegekend wordt verkort tot de helft van alleen de huwelijkse periode.

1 Artikel 8a Pensioen- en spaarfondsenwet.

2 Artikel 94, lid 2 sub b boek 1 Burgerlijk Wetboek.

In relatie tot punt 1 kunnen we alleen maar bevestigend reageren. Pensioen is bij een groot aantal scheidende koppels en scheidingsprofessionals een zeer onderschat onderwerp. Ondanks de grote contante waarde die pensioen soms vertegenwoordigt, hebben ex-partners tijdens een (echt)scheiding niet altijd door wat de financiële omvang is van deze oudedagsvoorziening. Ook het bespreken van de eventuele maatwerkopties, zoals afwijkend verevenen of pensioenverrekening, blijkt voor veel ‘niet-pensioenprofessionals’ lastige materie te zijn. Zo wordt te weinig gewezen op de eventuele consequenties van het wegvallen van een nabestaandenpensioen op risicobasis of wordt de werkelijke bruto of netto pensioenwaarde niet berekend. Uit het onderzoek van Stichting Pensioenregister, uitgevoerd in 2017 door Motivaction onder 447 vrouwen, blijkt dat het onderwerp pensioen in slechts 22 % van de gevallen aan de orde is geweest bij de scheidingsbesprekingen.¹ Pensioen lijkt in veel situaties onterecht ‘het ondergeschoven kindje’ te zijn.

De onder punt 2 genoemde afhankelijkheidspositie die aanwezig blijft na (echt)scheiding – en in het bijzonder bij een pensioen dat na de (echt)scheiding nog steeds in eigen beheer wordt gehouden – onderschrijven we. Even los van de ‘juiste keuze’ voor (niet-)verevening, conversie of juist pensioenverrekening, herkennen we de opmerkingen van pensioenprofessionals en de betrokken personen. Ex-partners vinden het in meeste gevallen niet prettig dat ze bij een verevend pensioen en/of afgesplitst bijzonder partnerpensioen de naam van hun ex-partner telkens weer op het pensioenoverzicht tegenkomen. Daarnaast – en dat lijkt ons relevanter – zijn er enkele beperkingen bij bijvoorbeeld een eenmaal verevend pensioen. Denk daarbij aan de pensioenen die alleen op de pensioen(richt)datum van de ex-partner tot uitkering komen. Een uitstel of juist vervroeging van opgebouwd pensioen, ligt eveneens alleen ter bepaling bij de (gewezen) deelnemer. Een ex-partner heeft daar niets over te zeggen en heeft hierdoor een beslissingshaat als het gaat om de eigen financiële planning. Een eventueel pensioen in eigen beheer, voor zover niet omgezet in een oudedagsverplichting, kan natuurlijk verevend en buiten de onderneming bij een

professionele verzekeraar veilig gesteld worden, maar dan zullen er financiële middelen in de vennootschap aanwezig moeten zijn. Mocht het verschil tussen de helft van de fiscale en commerciële koopsom met liquiditeiten overbrugd zijn, dan blijven de uitkeringsbepalingen en aanwendingsmogelijkheden voor de ex-partner ongewijzigd star.

Refererend naar ons punt 3 wil de tweede evaluatie en het wetsvoorstel het gebrek aan kennis oplossen door “te zoeken naar een dwingende actieve keuze, naar een moment waarop die keuze zou moeten worden gemaakt, voordat het proces vervolgd kan en mag worden.” Vervolgens zou een pensioenuitvoerder binnen een bepaalde periode proactief moeten overgaan tot verdeling van het ouderdompensioen, zodra er een bericht van (echt)scheiding binnen komt via de Basisregistratie Personen. Ofwel: als conversie vanaf 2021 de ‘default’ wordt, is daarmee het grote nadeel ‘default bias’ van tafel. Wij komen hier weldra op terug.

Inhakend op punt 5 zijn we het met de wetgever eens dat standaardconversie als verdeelmethodiek een beter uitgangspunt is dan verevening. Een scheidingsprofessional zou relatief makkelijk kunnen uitleggen dat het pensioen van de andere ex-partner wordt omgezet naar een eigen zelfstandig recht dat tot uitkering komt op een eigen pensioendatum. De vraag of het argument wel voldoende gelegitimeerd is, is echter wat relevanter in deze discussie. Moeten ex-partners en de pensioenuitvoerder standaard naar dit model overstappen enkel en alléén omdat, zoals we bij punt 1 aanhaalden, ex-partners te weinig kennis hebben van pensioen en de bijbehorende keuzes? Of dat ze onvoldoende over pensioen geïnformeerd worden door

.....

De toenemende populariteit van premiereregelingen dringt aan op een structurele oplossing in een nieuwe wet

.....

1 “Pensioenmonitor 2016: Een onderzoek naar kennis, houding en gedrag rondom de oudedagsvoorziening onder de Nederlandse beroepsbevolking”; Wijzer in geldzaken.

de scheidingsprofessional? Of wordt de default ingegeven door het verlopen van de tweejaarstermijn voor het meldingsformulier, zoals het door ons genoemde punt 3? Dit laatste knelpunt zou opgelost kunnen worden door ex-partners door de tweejaarstermijn – voor het insturen van het mededelingsformulier aan de pensioenuitvoerder – in zijn geheel te schrappen of juist standaard tot verevening over te gaan, tenzij een rechterlijke beschikking of een convenant anders bepaalt.

Een waterdichte conclusie valt niet te trekken, maar dat het kennisgebrek en de ‘default bias’ met elkaar in verband staan, is plausibel. Zo zou het eerste knelpunt ondervangen kunnen worden met een checklist zoals een pensioenplan. Iets waar wij absoluut de meerwaarde van inzien, mits de invulling ervan niet te uitvoerig wordt. Een vergelijking van een dergelijk pensioenplan met een ouderschapsplan gaat wat ons betreft te ver. Wel zou uit dit pensioenplan moeten blijken dat door de toekomstige ex-partners goed is nagedacht over welke pensioenen ze hebben en wat de verschillende opties en keuzes zijn (geweest). Voor het beschrijven en onderbouwen van de pensioenopties zou de scheidingsprofessional vooral verantwoordelijk kunnen zijn. Aanvullend zou een rechter in geval van een conflictscheiding, dezelfde criteria moeten (laten) hanteren bij een pensioenplan. Dit kan eventueel gepaard gaan met inschakeling van een pensioenprofessional.

HET KIND MET HET BADWATER WEGGOOIEN?

Tussen de door ons genoemde punten 1, 2 en 5 zien we ook een gemeenschappelijkheid. Zowel tijdens de tweede evaluatie als in het wetsvoorstel wordt gesproken over conversie als standaardmethode, inclusief het converteren van het bijzonder partnerpensioen. In onze eerdere publicaties in 2018 hebben wij nadrukkelijk gepleit om, aangaande het wetsvoorstel, het bijzonder partnerpensioen niet te betrekken in de conversie.¹ Een eerste reden hiervoor is dat de opbrengstwaarde bij een conversie minimaal is. Ondanks dat de aanspraak op een opgebouwd partnerpensioen aanzienlijk kan zijn bij een vooroverlijden van de (gewezen) deelnemer, is de hoogte van de actuariële voorziening relatief beperkt.

1 Zie de artikelen:
- “Toekomst van de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding”; Bollen-Vandenboorn; Pensioen & Praktijk Nr. 2 2018.
- “Conversie als default, goed idee of niet”; Martens & Van Woerden; PensioenAdvies; augustus 2018.

Een tweede – en in onze optiek veel belangrijkere reden – is de onderschatting van het bijzonder partnerpensioen als inkomen voor de alimentatiegerechtigde. Dit pensioen vormt voor veel huishoudens met een laag of modaal inkomen een cruciaal vangnet bij een eventueel vooroverlijden van de alimentatieplichtige. Het Actuariële Genootschap (hierna: AG) denkt daar kennelijk anders over. Zij heeft onderzocht wat de financiële consequenties kunnen zijn van gedwongen conversie van bijzonder partnerpensioen, samen met het opgebouwde pensioen. De conclusies van het AG waren dat een tijdelijke inkomensterugval kan leiden tot een vermindering van de alimentatiebijdrage en verwijst in eerste instantie naar het begrip partneralimentatie. Vervolgens wordt opgemerkt dat de rangorderegeling van kinder- en partneralimentatie van toepassing is, waarbij aangevuld wordt “dat het regelmatig voorkomt dat er wel een bijdrage voor kinderalimentatie wordt vastgesteld, maar niet voor partneralimentatie”. De nuance zit hem in het woord ‘regelmatig’. Wat bedoelt het AG hiermee? Dit wordt namelijk niet onderbouwd met statistieken. Is het aannemelijk te denken dat er wel degelijk behoefte is aan partneralimentatie maar dat door de (echt)scheiding ontstane dubbele woonlasten, verbruikslasten enzovoorts, simpelweg geen draagkracht is voor een onderhoudsbijdrage voor de ex-partner? Wij denken van wel.

Wij verwijzen hiervoor naar een belangrijk onderzoek van het CBS.² Dit onderzoek leert dat alimentatiegerechtigden, veelal vrouwen, afzien van partneralimentatie terwijl de terugval in netto besteedbaar inkomen enorm is. Het verlies aan koopkracht bij gescheiden vrouwen beliep over een periode van 11 jaar (2004 t/m 2014), tussen de 20 % en 30 %! Dit terwijl het koopkrachtverlies bij de man tot maximaal enkele procenten belooft. In tegenstelling tot wat menigeen zou denken, boekten mannen na hun scheiding tot 2009 zelfs een lichte koopkrachtwinst. Als we vervolgens kijken naar de ouderschapsplannen of omgangsregelingen van gescheiden mannen en vrouwen, valt te concluderen dat de kinderen voornamelijk bij de moeder wonen. Het CBS geeft aan dat dit percentage 70 % bedraagt, 27 % heeft gekozen voor co-ouderschap en slechts 3 % van de kinderen woont bij hun vader. Aangezien in de meeste gevallen de moeder het laagste inkomen heeft, is zij veelal bij co-ouder-

2 “Trends in de financiële gevolgen van een echtscheiding voor man en vrouw”; CBS – Socioeconomische trends; 2017.

schap ook de hoofdverzorger omwille van het hogere kindgebonden budget, de inkomensafhankelijke combinatiekorting en de eventuele kinderopvangtoeslag, de zorgtoeslag en de huurtoeslag. Uit het onderzoek *Nieuwe Families in Nederland* van het CBS en de Universiteit Utrecht blijkt voorts dat bij driekwart van de regelingen met een co-ouderschap, de kinderen kiezen voor een hoofdverblijf bij de moeder. Hiermee is aannemelijk geworden dat circa 90 % van de kinderen ingeschreven staat bij hun moeder. Als de moeder geen nieuwe partner heeft, is dit het huishouden dat het grootste koopkrachtverlies te verwerken heeft.

In lijn met de 'default bias' bij het agendapunt pensioenverdeling wordt bij een (echt)scheiding in eerste instantie niet gedacht aan het herzien van de financiële planning of aan het afdekken van de extra financiële risico's. Onze ervaring is dat de benodigde alimentaties, zoals die afgesproken zijn bij veel advocaten en mediators, vaak niet met een aanvullende overlijdensrisicoverzekering gedekt worden. Bij een conflictscheiding is het nagenoeg onmogelijk om de medewerking van de alimentatieplichtige – als verzekerd lijf – te krijgen voor het sluiten van een dergelijke verzekering. Maar bij een overlegscheiding zou altijd onderzocht moeten worden of de alimentatieplichtige bij een eventueel vooroverlijden een financieel fundament achterlaat voor de hoofdverzorger van de kinderen en de kinderen zelf. Ondanks dat de wettelijke verplichting dit niet voorschrijft, is in de meeste situaties na vooroverlijden wel behoefte aan alimentatievervangend inkomen. Wederom een pleit voor het pensioenplan.

Wij geven nu een drietal rekenuitkomsten op basis van de huidige wet, het voorstel zoals dat geschetst werd bij de laatste evaluatie en het wetsvoorstel Wvps 2021, vergezeld met een bijbehorend financieel impact.

Hans is 46 jaar en Claudia is 41 jaar. Zij zijn 10 jaar getrouwd, gaan scheiden en hebben samen een dochter van 4 jaar. Hans' inkomen is € 5.000 bruto per maand. Claudia verdient € 2.200 bruto per maand. De kinderalimentatie is voor hun dochter vastgesteld op € 595 netto per maand, waarvan Claudia € 100 in natura bijdraagt omdat zij de hoofdverzorger is. Inclusief de zorgkorting draagt Hans dus € 495 netto per maand bij (€ 595 minus € 100). De behoefte van Claudia aan partneralimentatie is € 1.640 netto, maar als gevolg van de lagere draagkracht van Hans vastgesteld op € 1.000 bruto per maand. Hans heeft reeds 20 jaar partnerpensioen opgebouwd in een middelloonregeling. De gemiddelde pen-

sioengrondslag was € 48.000, het opbouwpercentage was 1,225 % en Hans heeft 20 dienstjaren opgebouwd.

Dit leidt onder de huidige Wvps tot:

- Een bijzonder partnerpensioen van € 980 bruto per maand (gebaseerd op 20 dienstjaren)
- Een wezenpensioen van € 411,60 bruto per maand (gebaseerd op 42 dienstjaren).

Het wezenpensioen is in dit geval dus € 411,60 bruto. De kinderalimentatie die gecompenseerd moet worden door Hans, na diens overlijden, bedraagt € 495 netto per maand. Dit staat gelijk aan € 790 bruto per maand. Een aanzienlijk verschil.

Conversie en het opgebouwde bijzondere partnerpensioen onder de huidige Wvps

De doorrekening bij een vooroverlijden van Hans maakt duidelijk dat als conversie zou zijn toegepast het inkomen van Claudia zeer sterk daalt. De beide alimentaties van € 495 netto (ofwel ca. € 790 bruto) en de € 1.000 bruto voor partneralimentatie komen in zijn geheel te vervallen. Dit leidt tot een inkomensverlies van € 1.790 bruto per maand en wordt vervangen door een wezenpensioen van slechts bruto € 411,60. Een daling van 76 %.

In geval het bijzonder partnerpensioen *niet* wordt geconverteerd wordt een bruto partnerpensioen van € 980 per maand ontvangen én een wezenpensioen van bruto € 411,60. Totaal € 1.391,60. In totaal komt Claudia dan nog steeds € 398,40 bruto per maand tekort, maar is de inkomenssterugval slechts 22 %. Ofwel: conversie en een vooroverlijden van de alimentatieplichtige leidt hier tot een afname van het bruto inkomen van ruim 50 procentpunt. Daarbij is buiten beschouwing gelaten dat het inkomenshiaat voor Claudia, net na de scheiding, al aanzienlijk was doordat Hans niet de volledige partneralimentatie kon opbrengen. Eveneens dient opgemerkt te worden dat de alimentatieverplichtingen wettelijk geïndexeerd zijn, terwijl eventuele pensioenindexaties zelden onvoorwaardelijk zijn en/of van een gelijke hoogte zijn. Waarschijnlijk wordt het inkomensstekort alleen maar groter.

Conversie en het opgebouwde bijzondere partnerpensioen op basis van het voorstel uit de tweede evaluatie

Het voorstel in de tweede evaluatie legde vervolgens een limitering op aan de toekenning van het bijzondere partnerpensioen. Dit zou gerelateerd zijn aan de huwelijksduur. In dit geval 10 jaar in plaats van 20 jaar dus. Als in dat geval bij scheiding conversie zou wor-

den toegepast, is de inkomensdaling van Claudia, bij vooroverlijden van Hans, gelijk aan de eerste uitkomst. Ook hier geldt een daling van circa 76 %.

Als het bijzonder partnerpensioen *niet* zou zijn geconverteerd, wordt volgens het voorstel uit de tweede evaluatie, een bruto partnerpensioen van € 490 ($=10/20 \times € 980$) per maand ontvangen en is er een wezenpensioen van bruto € 411,60. In totaal komt Claudia dan € 888,40 bruto per maand tekort. Dit is een bruto inkomensterugval van bijna 50 % als gevolg van het vooroverlijden. Ook hier geldt dat het inkomenstekort alleen maar groter wordt doordat de alimentatieverplichtingen wettelijk geïndexeerd zijn.

Conversie en het opgebouwde bijzondere partnerpensioen op basis van het nieuwe wetsvoorstel

Als Hans en Claudia zouden scheiden onder het regime van het nieuwe wetsvoorstel en conversie zou zijn toegepast, dan is ook hier, bij vooroverlijden van Hans, de inkomensdaling van 76 % van toepassing. Vervolgens zou met de nieuwe wet een genadeklap aan het bijzonder partnerpensioen worden uitgedeeld. In dit geval wordt slechts de helft van de 10 opbouwjaren van het tijdens huwelijk opgebouwd partnerpensioen toegekend als bijzonder partnerpensioen. Waar onder de huidige wet 20 opbouwjaren werden toegekend, wordt onder het wetsvoorstel de opbouw van het bijzonder partnerpensioen teruggebracht tot slechts 5 jaren.

Als het bijzonder partnerpensioen *niet* wordt geconverteerd komt aan Claudia een partnerpensioen toe van € 245 ($=5/20 \times € 980$) bruto per maand en is er een bruto maandelijks wezenpensioen van € 411,60. In totaal komt Claudia dan € 1.133,40 bruto per maand tekort. Een bruto inkomensterugval van ruim 63 %. Ook in dit geval zal indexatie van de alimentaties nodig zijn.

Geconcludeerd kan worden dat het huidige wetsvoorstel zeer nadelig uit zal pakken voor alimentatiegerechtigden die afhankelijk zijn van kinder- en/of partneralimentatie en te maken krijgen met een vooroverlijden. Dit is ongeacht de keuze of de verplichting voor het al dan niet converteren van bijzonder partnerpensioen. De voorgestelde periode van een halve opbouw tijdens de huwelijkse periode is daar rechtstreeks debet aan.

TOT SLOT

Wij delen het standpunt dat de huidige wet Wvps gemoderniseerd dient te worden. De huidige wet is op een aantal punten verouderd. Eén van de voorbeelden daarvan is dat de wet vooral geënt is op pensioen als een uitkeringsovereenkomst. Het biedt, door het uitblijven van uniforme rekenregels, nog geen duidelijk antwoord op beschikbare premiereregelingen. Wij adviseren de wetgever en onder andere de pensioenuitvoerders om met de introductie van de nieuwe Wvps 2021 ook met rekenregels te komen voor deze regelingen. De toenemende populariteit van premiereregelingen dringt aan op een structurele oplossing in een nieuwe wet. De Wvps 2021 is hiervoor uitermate geschikt.

Zoals veel scheidingsprofessionals in hun reactie op de consultatie hebben opgemerkt, is een vergelijking aanbrengen tussen pensioen en huwelijksvermogensrecht geen logische stap. Pensioen begeeft zich in een geheel ander fiscaal landschap, is bedoeld als uitgesteld loon en staat voor een verzorgingsgedachte. Wel zijn wij voorstander van een gelijke behandeling van ex-samenwoners indien zij hiervoor opteren. Volgens het CBS is het aantal huwelijken en partnerschappen de laatste 50 jaar met ongeveer 30 % gedaald. Daarentegen neemt de populatie van samenwoners met een (notariële) samenlevingsovereenkomst en kinderen, sterk toe. Waarom zouden we die koppels na een scheiding geen recht geven op een verevend of geconverteerd pensioen en blootstellen aan de risico's van vooroverlijden?

Het hoeft ons inziens geen betoog dat pensioen nog steeds gezien wordt als een oudedagsvoorziening voor de pensioengerechtigde en diens nabestaanden. Dat zou bij de nieuwe vorm van conversie als default niet anders moeten zijn. De afsplitsing en de toekenning van een volledig bijzonder partnerpensioen bij vooroverlijden van de alimentatiegerechtigde is voor veel alimentatieplichtigen geen luxe maar een absolute noodzaak. Doordat het partnerpensioen niet standaard in de conversie wordt meegenomen, wordt erger voorkomen. De 'default bias' zou nu in de leercirkel moeten zitten. Echter deze voorzieningen zijn sterk afhankelijk van het kabinetsbeleid en hebben het reeds aanwezige koopkrachtverlies bij met name vrouwen niet kunnen voorkomen. Wij pleiten er daarom voor om de vaststelling van het bijzonder partnerpensioen ongemoeid te laten en in het pensioenplan uitdrukkelijk stil te laten staan bij de risico's en mogelijke financiële effecten bij een vooroverlijden van de (gewezen) deelnemer.